

Information til sundhedspersonale om forholdsregler efter strålebehandling af hoved- og halskræftpatienter.

Forholdsregler gælder resten af patientens liv.

1. Osteoradionekrose (kæbebetændelse efter strålebehandling)

Udtrækning af tænder

- Spørg behandlende hospital -typisk regionens Tand-, Mund- og Kæbekirurgisk afdeling (TMK-afdeling) TMK-afdeling vurderer på baggrund af strålefelt, stråledosis og andre individuelle hensyn om behandlingen er en hospitalsopgave.
- Ved ukomplicerede udtrækninger med tilsagn fra TMK-afdelingen udføres behandlingen **altid** med antibiotika profylakse og primær suturering.

Andre kirurgiske indgreb i mundhulen

- Samme forholdsregler som ved udtrækning benyttes ved alle øvrige kirurgiske indgreb, herunder implantatbehandling, parodontalbehandling, cystektomi o.s.v.

2. Caries

- Ekstremt nedsat kvalitet og kvantitet af spytet medvirker til en høj risiko for udvikling af caries.
- Cariesprofylakse med hyppige tandlægebesøg - minimum 4 gange årligt med individuelle hensyn. Husk meget hyppigere røntgen end normalt.
- Fluorprofylakse: Fluorlakering ved tandlægebesøg, daglig børstning med tandpasta med extra højt fluorindhold (receptpligtigt) og evt. fluorbehandling i skinner 5 min. hver dag.

3. Slimhinden

- Slimhinden er markant mere udsat for bakterie-, svampe- og virusinfektioner. Inspicér slimhinden nøje for sår, hvidlige belægninger og andre forandringer og henvis ved tvivl til TMK-afdeling eller specialister/Specialklinik for Kæbeprotetik, Tandlægeskolen.
- Inspicér slimhinden nøje for blottet knogle specielt ved protesebehandling og henvis ved tvivl til TMK-afdeling eller specialister for Kæbeprotetik, Tandlægeskolen.

Skrevet af Lars Nygaard, Specialklinik for Kæbeprotetik, Tandlægeskolen, TL Trondur Joensen og Netværk for patienter med hals- og mundhulekræft.

Information til patienter om forholdsregler efter strålebehandling af hoved- og halskræftpatienter.

Tilskudsordninger for hoved- og halskræftpatienter:

§166 i Sundhedsloven

- Opgaver som kan udføres af almindelige tandlæger og i særlige tilfælde - efter henvisning - af specialister/ Specialklinik for Kæbeprotetik, Tandlægeskolen
- Ordningen er til almindelig tandbehandling - herunder fyldnings-, krone- og brobehandling.
- Bevilling ligger i patientens region/kommune med egenbetaling på knap kr. 1600 årligt.

Sygehusopgaver

- Opgaver som udføres på regionens hospitaler/Tand-, Mund- og Kæbekirurgiske afdelinger og Øre-, Næse- og Halskirurgiske afdelinger.
- Ordning for resektionspatienter som typisk har behov for komplicerede tværfaglige rekonstruktioner herunder protesebehandling, brobehandling o.s.v.
- Bevilling ligger i patientens region/kommune uden egenbetaling.

Fokussanering

- Opgaver som udføres af almindelige tandlæger og i særlige tilfælde - efter henvisning - af specialister/ Specialklinik for Kæbeprotetik, Tandlægeskolen.
- Ordning for patienter, som har fået foretaget tandudtrækning før strålebehandling med efterfølgende behov for tanderstatning.
- Bevilling ligger i patientens region/kommune uden egenbetaling.

Egenomsorg

- Optimal mundhygiejne er absolut en forudsætning for at bevare et funktionsdygtigt tandsæt.
- Tandbørstning mindst 3 gange dagligt (4-5 min. hver gang) og efter alle måltider.
- Anvend fluorholdige tandplejemidler efter samråd med egen tandlæge.
- Husk daglige gabeøvelser med start allerede i stråleforløbet.
- Undersøg mundslimhinden for forandringer herunder især sår, blottet knogle og belægninger.
- Alle bivirkninger forværres markant af rygning.
- Drik mindst 2-3 liter vand dagligt, så vidt muligt fordelt over hele døgnet.